

administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer
afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid, cel Mer
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
tel. 02/553 80 79 fax 02/553 80 75

Richtlijnen milieueffectrapportage

Aanleg gasvervoerleiding DN 600 tussen Weelde en Zandhoven. FLUXYS NV

13 februari 2004

PRMER-0003

1. Inleiding

Fluxys N.V. plant de aanleg van een nieuwe ondergrondse aardgasvervoerleiding met een lengte van ongeveer 38.500 km waarvan de aanlegfase voorzien is in voorjaar 2005. Bij de aanlegwerken zullen eveneens aanpassings- en uitbreidingswerken gebeuren binnen het bestaand station te Weelde, Merksplas en Rijkevorsel. Voor de uitbreidingswerken in het station van Zandhoven is een uitbreiding van het terrein gepland.

Overeenkomstig de huidige inzichten is deze activiteit onderworpen aan de MER-plicht volgens artikel 2, punt 2.2, 9 van de m.e.r.-besluiten van 23/03/1989 met name "aanleg van een hoofdtransportleiding voor het transport van een gas in één of meer van de volgende gebieden:

- ofwel een volgens het Gewestplan vastgesteld natuur- en/of reservaatgebied;
- ofwel een volgens het Gewestplan vastgesteld ecologisch waardevol gebied;
- ofwel een vogelbeschermingsgebied vastgesteld in toepassing van de richtlijn 97/409/EEG van 2 april 1979 en/of Ramsar-gebied.

Omwille van de ligging in op het Gewestplan vastgesteld natuurgebied en de ligging in het Vogelrichtlijngebied "Gebieden ten noorden van Turnhout en Ravels" maakt dit project MER-plichtig. Tevens doorkruist het projectgebied 3 Habitatrichtlijngebieden: "Vennen, heiden en moerassen rond Turnhout", "Het Blak, Kievitsheide, Ekstergoor en nabijgelegen Kamsalamanderhabitats", en "Bos- en heidegebieden ten oosten van Antwerpen".

Initiatiefnemer is Fluxys N.V., Kunstlaan 31, 1040 Brussel..

Het kennisgevingsdossier is door de Cel Mer van de afdeling algemeen Milieu- en Natuurbeleid volledig verklaard op 27 oktober 2003. De kennisgeving werd ter inzage gelegd in de gemeente Malle (19 /11/03 -19/12/ 03) , de gemeente Beerse (18 /11/03 -17/12/03) de gemeente Zoersel (21 /11/03 -24/12/ 03), de gemeente Ravels (1/12/03-31/12/03), de gemeente Merksplas (18/11/03 -17/12/ 03), de gemeente Rijkevorsel (5 /12/03 -5/01/ 04), de gemeente Turnhout (5 /12/03 -4/01/ 04) en de gemeente Zandhoven (10/01/04-8/02/04). Deze ter inzageleggingen werden aan de bevolking aangekondigd d.m.v. aanplakking aan de respectievelijke gemeentehuizen. Parallel werden de adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd.

Deze richtlijnen zijn opgesteld door de Cel Mer en ze hebben betrekking op de inhoudsafbakening van het MER. Ontvangen inspraakreacties en adviezen worden hierin meegenomen (zie bijlagen).

Tijdens het opstellen van het MER dient gebruik gemaakt te worden van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r.

2. Vorm en presentatie

Met betrekking tot de vorm en presentatie vraagt de Cel Mer:

- recent kaartmateriaal te gebruiken, voorzien van een duidelijke bronvermelding, schaal aanduiding en legende; het kaartmateriaal is van goede kwaliteit, overzichtelijk, op het gewenste detailniveau (schaal) naar bruikbaarheid toe en met een volledige legende;

- met het oog op het vergroten van de inspraakmogelijkheid van elke betrokken burger het kaartmateriaal zo te presenteren zodat het duidelijk en gemakkelijk begrijpbaar is, ook voor niet-deskundigen;
- een verklarende woordenlijst, lijsten met figuren en tabellen, afkortingenlijst en literatuurlijst bij het rapport op te nemen;
- anderstalige termen te vermijden en te vervangen door Nederlandstalige (p. 36, 40, 45, 48: best professional judgment)
- de inhoudstafel een logische en homogene structuur te geven die analoog is voor de verschillende disciplines;
- dat de inhoud van de overzichtstabellen over ingreep- effectrelaties en milderende maatregelen overeenkomt met de gedetailleerde tekst over deze onderwerpen;
- dat de inhoud van een paragraaf overeenkomt met de titel van die paragraaf
- achtergrondinformatie in de bijlagen op te nemen
- in een inleiding tevens de benodigde vergunningen, incl. een korte beschrijving van de procedure, en de rol van het MER in een dergelijk proces te schetsen.

Aanvullend kan hierbij nog het volgende aangegeven worden:

- Het MER moet een schets bevatten van de beschikbare alternatieven voor het project, of onderdelen ervan. De figuur waarop de alternatieve tracés voorgesteld (na p.12) werden is te weinig gedetailleerd (schaal 1/80.000) in de zones van de “afwijkingen 1 tot en met 5”. Een schaal van 1/20.000 of groter is in alle knelpuntzones aangewezen voor de bespreking van de alternatieven.
- De synthese van de milieueffecten en milderende maatregelen: een cartografische voorstelling van de milderende maatregelen in het MER is aan te bevelen in functie van de uitvoering van deze maatregelen;
- In de kennisgeving ontbrak zowel nummering van de figuren, als verwijzing naar figuren. In het MER moet naar de relevante figuren verwezen worden;
- afkortingen vermijden of opnemen in de verklarende woordenlijst: bv. KLE (o.a. p 26, 28,...), OS, KNP in Bijlage 1;
- terminologie verklaren, bv. bocagelandschap (p. 27);
- tikfouten/grammaticale fouten vermijden: p.27 (2),28, p.33: tikfout (racé),36: dt fout (“De ... bepaald...”). Deze fout komt bij elke discipline terug, p. 38: zinsconstructie fout (2de regel),...;
- Bijlage 2: de plaats waar de foto’s genomen werden moeten cartografisch weergegeven worden;
- Bijlage 2: tekst onder gewestplan 6 actualiseren, de geplande schraapskool ter hoogte van villa Torenhof aanduiden op het gewestplan.

3. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming

art 4.3.7.§ 1,1°, a en b

De verantwoording toegelicht in de kennisgeving geeft aan dat de voorgestelde activiteiten tegemoet willen komen aan een groeiende vraag naar aardgas in België, zowel voor huishoudelijk als voor industrieel gebruik. De geplande leiding wordt aangelegd om de aardgasvoorziening in Antwerpen te kunnen blijven verzekeren.

4. Voorgenomen project en alternatieven

art 4.3.7 § 1,1°, c, d en e

Het MER zal de verschillende mogelijke stappen in de realisatie van de verdubbeling van de bestaande leiding tussen Weelde en Zandhoven procesmatig beschrijven en dit in een helder stroomschema weergeven.

In het MER zal eveneens opgave worden gedaan van mogelijke sites die noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden waarvan de locaties nog niet zijn gekend (bv. voor het plaatsen van de werfkeet, de aanleg van een extra werfweg). Dit is noodzakelijk t.b.v. het inschatten van locatiegebonden effecten (vb. tijdelijk biotoopverlies).

Er zijn geen doelstellingsalternatieven te onderzoeken. Het MER dient opgave te doen van de locatiealternatieven. Het MER zal het meest-milieuvriendelijkste tracé generen op basis van de meest relevante negatieve en positieve milieueffecten.

Aanvullend kan hierbij nog het volgende aangegeven worden:

- op de schets in bijlage 5 moet de bestaande leiding toegevoegd worden;
- van de werken van de stations in Weelde, Merksplas, Rijkevorsel en Zandhoven ontbreekt een foto van de bestaande toestand en een schematische voorstelling van het geplande volume aan uitbreidingswerken;
- p.5 en p. 12: het opgegeven aantal km natuurgebied en agrarisch gebied met ecologisch belang komt niet overeen met tabel 1 p.7;
- p.10: de functie van het eindpunt in Zandhoven werd niet aangegeven;
- p. 58: 8.1: Voor de uitwerking van de MER is er reeds gekozen voor een alternatief tracé. Er wordt gesteld dat bij onoverkomelijke problemen eventueel bijkomende locatiealternatieven zullen onderzocht worden. Het is aangewezen om eventueel potentiële lokaal gunstige locaties ook te onderzoeken, zodanig dat uiteindelijk voor het traject met de minste impact kan gekozen worden. Het criterium onoverkomelijke problemen is te beperkend.

5. Afbakening van het studiegebied

Op de kaarten wordt het studiegebied (het projectgebied + de zone waarop mogelijke effecten kunnen plaatsgrijpen) afgebakend ;

Het onderzochte gebied (studiegebied) is even groot of, indien gewenst, groter dan dit afgebakende studiegebied;

Aanvullend kan hierbij nog het volgende aangegeven worden:

- p.33: het studiegebied voor de discipline grondwater is even groot als de invloedzone van de bemaling;
- p.33: fauna en flora: het studiegebied omvat ook de reikwijdte van de rustverstoring (o.a. door geluidshinder);
- p 33: de verkeersafwikkeling is niet beperkt tot het tracé: ook rekening houden met een mogelijke verschuiving van het verkeer naar andere routes;
- p. 33: wat is de link van de afbakening van het studiegebied met de breedte van de werkzone p.11?
- p.33: bij de afbakening van het studiegebied bij de discipline mens, geluid en leefomgeving moet in het MER ook de invloedssfeer van het werfverkeer in rekening gebracht worden

6. Juridische en beleidsmatige context

art.4.3.7.§ 1,f

Zoersel: omleidingsweg AWW reservatiestrook op gewestplan;
 Vraag Zoersel. zo dicht mogelijk langs de weg thv de Langestraat Kruisstraat volgen;
 p. 13: de stedenbouwkundige vergunning hoort bij de vergunningen die moeten aangevraagd worden;
 p. 14: in het MER moet een kaart 'beschermde monumenten en landschappen' opgenomen worden. Deze kaart ontbreekt bij de kennisgeving;
 p.14: in het MER moet aangegeven worden of er toestemming is voor het kruisen van het beschermd landschap "Rijkswelddadigheidskolonie Merksplas";
 p. 16: i.v.m.de implementatie van het natuurdecreet moet verwezen worden naar artikel 26 bis. Dit artikel bepaalt dat de overheid geen vergunning of toestemming mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken;
 p. 20: i.v.m. de beschermde planten- en diersoorten moet verwezen worden naar art.51 van het natuurdecreet en naar bijlage III en IV van dit decreet;
 p. 24: 3.3.2.: Bekkencomité: in het MER moet verduidelijkt worden welke eventuele ingrepen ten gevolge van het project bedoeld worden;
 p. 24: 3.3.3: in het MER moet ook naar het MINA-3 verwezen worden

De kennisgeving heeft opgave gedaan van het juridische/ beleidsmatige kader dat voor dit MER van belang is. Het MER zal zorgvuldig nagaan waar de projectrelevantie zich situeert en in het bijzonder ook aangeven of de voorwaarde onderzoekssturend kan zijn dan wel procedurebepalingen bevat of de combinatie van beide. De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met een duidelijke ruimtelijke component worden duidelijk cartografisch gepresenteerd (vb. de locatie van beschermde monumenten binnen het studiegebied).

Het is van belang om ook tijdens het opstellen van het MER de stand van zaken hiervan op te volgen (vb afbakening VEN, gewestelijk milieubeleidsplan, provinciaal structuurplan...).

Binnen de juridische randvoorwaarden zal nu ook het Decreet Integraal Waterbeheer van 18 juli 2003 (BS 14.11.2003) moeten worden opgenomen en meer bepaald de elementen m.b.t. de "Watertoets" omdat deze "onderzoekssturend" is voor het MER. Men zal dus een methodologie beschrijven om het voorliggende project (en indien relevant zijn alternatieven) aan deze watertoets te onderwerpen;

Voor de gebieden waarop artikel 36ter van het wijzigingsdecreet natuurbehoud van 19 juli 2002 (BS 31.08.2002) van toepassing is, dient in het MER de passende beoordeling te worden opgenomen. Voor de soorten waarop het wijzigingsdecreet natuurbehoud van 19 juli 2002 (BS 31.08.2002) van toepassing is, dienen de eventuele effecten te worden onderzocht.

Gezien de aard van het project zal het MER naast de opgave van de Wet op de onbevaarbare waterlopen tevens opgave doen van de Wet op de bevaarbare waterlopen.

In het MER zal onderzocht worden wat de bepalingen van het MAP inhouden m.b.t de landbouwpercelen in het studiegebied, die door het project buiten bedrijf zullen gesteld worden. Hierbij dient het MER rekening te houden met de BWK, vogelrichtlijngebieden, habitatrictlijngebieden, kwetsbare zones,...

Aanvullend kan hierbij nog het volgende aangegeven worden:

- p.15: Inzake VEN gebieden: het project situeert zich in de onmiddellijke omgeving van de Ravelse Vennen,
- p. 16: afbakening VEN: 18/07/03; BS 17/10/03;
- p.17: Voor het Turnhouts Vennengebied –West werd een Archeologische advieskaart opgemaakt door Raap (Nederland), mede onder supervisie van het IAP. Hierin werden voor het project bruikbare gegevens i.v.m. archeologische risico-interpretaties voor het geplande tracé in de Zandvenheide tot op perceelsniveau aangeduid;
- fig. habitat en vogelrichtlijngebieden (na p.18): relevante n°s aanduiden op de figuur;
- p.19: Het Turnhouts vennengebied kent momenteel een oppervlakte van 95ha 57 a 8 ca (MB 29/04/03). Er situeren zich met het Blak en de Kievitsheide nog een aantal natuurreservaten in opbouw, binnen of nabij het projectgebied;
- p.19: 3.2.7: diersoorten: het gaat hier enkel om vissen (beekprik...);
- p. 21, 3.2.10:”Bij de uitvoering van dit project zullen de nodige maatregelen getroffen worden.” Deze maatregelen moeten concreet uitgewerkt worden;
- p.21: 3.2.12: wet bevaarbare waterlopen ontbreekt (kanaal Antwerpen, Turnhout);
- p.23, 3.2.15: kwaliteitsdoelstellingen voor het kanaal Antwerpen, Turnhout ontbreekt;
- p. 24, 3.3.1: landinrichting ontbreekt;
- p.24-26: milieubeleidsplannen: telkens de relevantie voor het project duidelijk aangeven;
- p. 26-28: gemeentelijke natuurontwikkelingsplannen: telkens de relevantie voor het project duidelijk aangeven ;
- p. 28-30, 3.3.5: ruimtelijke structuurplannen: telkens de relevantie voor het project duidelijk aangeven;
- p. 30: 3.3.6: welk deel van het project doorkruist het natuurinrichtingsproject?
- p. 31: 3.3.7 en 3.3.8: telkens de relevantie voor het project duidelijk aangeven;
- p.31: 3.3.8: in het MER moet het wegverlies aangegeven worden
- p.30: In 2004 (vermoedelijk) zal er in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied een natuurinrichtingsproject Zoerselbos starten;
- p.32: alternatieven: ook het nulalternatief beschrijven;

7. Bestaande toestand, geplande toestand en milieueffecten

a. De referentiesituatie, geplande toestand en ontwikkelingsscenario's
art 4 3 7 § 1,1°, g

De referentiesituatie, geplande toestand en ontwikkelingsscenario's werden in de kennisgeving te weinig gebiedsgericht besproken. Nochtans werd het **project**gebied in bijlage 1 in detail beschreven. In het MER moeten deze thema's zeer gebiedsgericht en toegepast op het concrete **studie**gebied behandeld worden.

Als referentiesituatie dient de huidige toestand van het gebied met de onmiddellijke omgeving te worden behandeld. Per discipline worden de relevante aspecten duidelijk beschreven. De veiligheidsaspecten en het aspect energie en grondstoffen moet ook behandeld worden. Een eventueel cumulatief effect met andere plannen of projecten moet besproken worden. De ingrepen boring en persing moeten in het MER beschreven worden.

Bij de ontwikkelingsscenario's moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de autonome ontwikkeling en de gestuurde ontwikkeling. Zie hiervoor het 'Richtlijnenboek voor het opstellen en het beoordelen van milieueffectrapporten' deel 2, algemene methodologische aspecten p. 31 en 32 (2.9 ontwikkelingsscenario's). Toepassen op p. 36, 40, 44, 47, 49, 50.

Deze referentiesituatie dient te worden aangevuld met de beslissingen, die worden verwacht te zijn uitgevoerd, vooraleer het voorgenomen project zal aanvangen. Relevante ontwikkelingsscenario's op basis van de juridische en beleidsmatige randvoorwaarden zijn o.a. de volledige realisatie van het Gewestplan, incl. de mogelijke natuurontwikkeling in de groene bestemmingsgebieden en het behoud van de monumenten en landschappen (op basis van de visie in de landschapsatlas). Indien er tijdens het opstellen van het MER andere ontwikkelingsscenario's naar voor zouden komen dienen deze toegevoegd te worden aan het afwegingskader.

Voor het naar planning te doorkruisen gebied Zandvenheide (Turnhout, Merksplas) zal er in overleg met de Vlaamse Landmaatschappij een visieplan uitgewerkt worden. In het Zandvengebied komen Grutto, Wulp, Kievit, Veldleeuwerik en Graspieper voor. Lokaal komen er belangrijke aantallen broedgevallen voor. Het tracé door het Turnhouts vennengebied loopt langs bekende voorjaarsverblijfsplaatsen voor honderden steltlopers. Dit gebied kan vermeden worden door een locatiealternatief. Milderende maatregelen kunnen bestaan uit het vermijden van werken in het broedseizoen.

De kennisgeving geeft een goede beschrijving per discipline van de wijze waarop de referentiesituatie zal worden beschreven, welke bestaande gegevens daarvoor zullen gebruikt worden en waar, in het raam van het MER, bijkomende inventarisatie noodzakelijk is. Het moet duidelijk zijn welke termijn er verloopt tussen de voorbereiding van de werken en de fase van de ruiming van de werkstrook.

Aanvullend kan hierbij nog aangegeven worden dat

*Met betrekking tot de discipline bodem:

- De informatie van de webstek dov.vlaanderen.be te gebruiken voor wat de beschrijving van de geologie betreft;
- De gegevens uit bodemanalyses, welke zouden ter beschikking komen in de loop van het m.e.r.-proces, te gebruiken om de bestaande toestand inzake bodemkwaliteit te beschrijven;
- (hand-)boringen in het studiegebied uitvoeren indien de beschikbare informatie ontoereikend, verouderd of achterhaald zou zijn;
- Indien binnen het studiegebied een kwelsysteem actief zou zijn dit te beschrijven
- p.35: installeren bemalingpompen...: kwantiteit van grondwater hoort niet bij deze discipline. het effect op de bodem moet hier besproken worden (o.a. verdroging, inklinking veen,...);
- p.35: uitgraven sleuf: effecten profielwijziging, verlies van aardkundige waarden oude bodems, hydrologische verstoring bespreken;
- p.35: aanvoer vervoerleiding: effect drainerende werking onderzoeken;
- p.35: de effecten van de deelingrepen boren en persen moeten ook besproken worden;
- p. 36: niveau 4: omkeerbaarheid zeker of onzeker, lange termijn of korte termijn...;

*Met betrekking tot de discipline water:

- De discipline water (p. 37): duidelijk opsplitsen in oppervlakte- en grondwater, zowel voor de beschrijving van de referentiesituatie als voor de geplande toestand, milieu-impact, milieueffecten en milderende maatregelen;
- p. 37: "de effecten zullen mee bekeken worden": te vaag. Hoe gebeurt de beoordeling precies? Welke parameters worden onderzocht voor grondwater (wijziging debiet), welke voor oppervlaktewater(wijziging waterkwaliteit)?

- p. 39: Bervoets et al (1996) bepaalden zowel de biologische als de fysisch-chemische kwaliteit;
- p. 39: visindex: de term viswaterkwaliteit is in deze context ongelukkig gekozen. Deze term wordt gebruikt in het kader van de kwaliteitsdoelstellingen van oppervlaktewater. (Zie tekst index voor biotische integriteit: <http://www.ibw.vlaanderen.be/ned/visstand/vispop/text/maas.html>);
- p. 39: 6.2.2: installeren van bemalingspompen en bemalen: Indien nodig dient retourbemaling voorzien te worden om de effecten op het grondwater te beperken. De planning van de werken dient zodanig aangepast te worden dat de bemaling in kwetsbare zones tot een minimum(periode) beperkt wordt.
- p.40: in het MER moet aangegeven worden om welke waterlopen het precies gaat (opsomming);
- p. 40, 6.2.2: exploitatiefase: Om permanente hydrologische veranderingen te voorkomen, dient de bodemgesteldheid nauwkeurig onderzocht te worden zodanig dat deze maximaal vermeden kunnen worden. Indien nodig dient het tracé van de leidingen aangepast te worden om permanente negatieve veranderingen te vermijden.

*Met betrekking tot de discipline geluid en trillingen:

- de beoordeling van het aanwezige geluidsniveau dient niet enkel te gebeuren t.o.v. de VLAREM-normen (bedoeld voor de discipline Mens) maar ook in functie van de faunaelementen;
- de meetpunten van het geluidsniveau op een kaart aanduiden;
- nagegaan of een deel van het gebied niet in aanmerking komt voor “stiltegebied”
- p. 48: 6.5.1: geluidsimpact in elk geval behandelen;
- p. 48: 6.5.1: indicatieve metingen: op verschillende relevante tijdstippen van de dag
- p. 48: 6.5.1: t.t.z.= afkorting van ???
- p. 49: 6.5.2: (bovenaan) toevoegen: voorbereiding werfstrook

*Met betrekking tot de discipline fauna en flora:

- p. 41: 6.3.1: ‘...deze zone wordt in functie van de huidige toestand eventueel bijkomend geïnventariseerd.’ In het MER moet aangegeven worden op basis van welke criteria er beslist wordt of er al dan niet bijkomend geïnventariseerd wordt;
- p.42: ‘....Voor het onderdeel fauna wordt geen gerichte inventarisatie uitgevoerd,...’. Is dit te verantwoorden in functie van de passende beoordeling?
- p. 42: 6.3.2. Bij de planning van de werken dient rekening gehouden te worden met het broed- en het trekseizoen van de door de vogelrichtlijn beschermde soorten (periode februari - juli).
- p.43: vijf criteria: de effecten worden in principe beoordeeld met dezelfde criteria waarmee de referentiesituatie beschreven en beoordeeld werd (Richtlijnenboek voor het opstellen en het beoordelen van milieueffectrapporten, deel 5, p. 71);
- p.43: in de titel van de tabel aangeven dat het om **voorbeelden** van effecten gaat;
- p. 43: “biologische potenties: ... van het projectgebied benutten...”: vervangen door ... “beïnvloeden”;
- p. 43: biologische ruimtebeslag: vervangen door biotoopverlies/biotoopwinst;
- p. 43: tabel: toevoegen: biotoopverlies/biotoopwinst en versnippering;
- p. 43: (onderaan): natuurontwikkelingsscenario: vervangen door gestuurde ontwikkeling;
- p. 44: structuurwijziging waterlopen, bodemverstoring: hoort niet bij deze discipline;
- p. 44: a.g.v.: afkorting van ‘als gevolg van’??
- p.44: er dient een toetsing te gebeuren aan de bijlage III-soorten van het natuurdecreet;
- flora- en faunagegevens bij het Instituut voor Natuurbehoud opvragen;

- veldwaarnemingen in het studiegebied uitvoeren indien de beschikbare informatie ontoereikend, verouderd of achterhaald zou zijn. Indien zou blijken dat een voorjaarsopname noodzakelijk zou zijn om de waarde van het gebied correct in te schatten, deze opname ook in de geschikte periode uitvoeren;
- binnen de Vogelrichtlijngebieden dient ook de situatie in 1988 beschreven te worden (cfr. Vogelrichtlijn). Voor de Habitatrichtlijngebieden moet dit ook voor het referentiejaar 1992. Daardoor zal binnen dit MER voor deze gebieden de evolutie van de fauna en flora tussen 1988/1992 en 2003-2004 kunnen beschreven worden. Artikel 36ter van het gecoördineerde decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, dd. 19 juli 2002, is van centraal belang in het kader van de toetsingsplicht van projecten in of nabij Speciale Beschermingszones. Hierbij zal tevens melding moeten gemaakt worden van de in diverse bijlagen vermelde soorten die mogelijk door het project beïnvloed worden;
- naast avifauna wordt informatie verzameld m.b.t. amfibieën, reptielen en zoogdieren;
- 6.3.6: Passende beoordeling: '...voortaan moeten alle activiteiten **in** de beschermingszone....' toevoegen: 'of activiteiten met invloed op de beschermingszone'. '...de integratie van de bepalingen... in andere decreten en wetten.': hoort niet thuis in het MER

*Met betrekking tot de discipline monumenten en landschappen:

- ook niet-beschermd waardevol cultureel erfgoed binnen het studiegebied, d.m.v. een terreinopname, in de beschrijving opnemen;
- positieve en negatieve landschapselementen op meso- en/of microschaal in kaart brengen.
- p. 46: 6.4.2: toevoegen: verlies erfgoedwaarde
- p. 46: 6.4.2: effectverminderende maatregelen: hoort niet bij de geplande toestand, wel bij 6.4 milderende maatregelen (p. 48);
- p. 47: 6.4.2: (bovenaan) toevoegen: voorbereiding werfstrook, effect op belevingswaarde.

*Met betrekking tot de discipline mens:

- p. 50: 6.6 discipline mens: binnen het deze discipline moeten de functies wonen, werken, recreatie en communicatie behandeld worden (Richtlijnenboek voor het opstellen en het beoordelen van milieueffectrapporten deel 4 p. 97, 98);
- p. 50: 6.6 discipline mens: de invloed van werfverkeer moet in het MER behandeld worden;
- tevens worden eventuele fietsnetwerken beschreven

b. Milieueffecten en milderende maatregelen

art 4 3.7.§ 1,2°, a, b, c

De kennisgeving geeft een beschrijving per discipline van de wijze waarop de effecten zullen worden onderzocht en beoordeeld en geeft aan dat in functie van het effectenonderzoek milderende maatregelen zullen worden voorgesteld (ook op een geschikte kaartschaal) en uitgewerkt. Belangrijk hierbij is dat in de tekst van het MER voor elk onderzochte effectgroep duidelijk de gebruikte methodologie wordt uiteengezet en dat er wordt gestreefd naar een maximale kwantitatieve beschrijving van het effect.

Tijdens het opstellen van het MER dient gebruik gemaakt te worden van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r. meer bepaald de hoofdstukken met betrekking tot (karakterisering van de) Effectgroepen, Effectuitdrukking en Beoordelingscriteria, en (analyse van de) Geplande situatie.

De effecten van de ingrepen boring en persing moeten in het MER beschreven worden.

Aanvullend kan hierbij nog aangegeven worden dat:

- p.36: de grootte van het effect en de ernst ervan zijn ook criteria die bepalend zijn in de waarde en de significantie van het effect;
- p. 45: Bij de afgraving van de teelaardelaag dient rekening gehouden te worden met de aanwezige zaadbanken, zodanig dat deze maximaal bewaard blijven (intensief beheerde terreinen) en/of dat de oorspronkelijke vegetatie zich kan herstellen (extensief beheerde terreinen).
- p.55: 7. ingreep-effect relaties: de onderhoudsfase moet in het MER besproken worden. Er zijn dus 5 fasen in het project i.p.v. 4 fasen;
- p.56: in tabel 7 wordt verwezen naar figuur 1-6; nochtans zijn er geen genummerde figuren in de kennisgeving;
- p. 57: 7.2.:de ingreep-effecttabel moete overeenkomen met de effecten geplande situatie besproken in 6.1.2 (p. 35);
- p. 57: 7.2.: uitlaatgassen, olieverlies en geluidshinder hebben ook tijdelijke gevolgen voor het biotische milieu en veroorzaken naast bodempollutie o.a. ook vervuiling van oppervlakte- en grondwater; graven van de sleuf heeft niet enkel het optreden van een pioniersvegetatie tot gevolg, maar ook biotoopverlies; “uitlaatgassen, geluidshinder en circulatie mensen” hoort niet in de kolom ‘deelingrepen bij aanleg van een leiding’;
- p. 57: 7.2.: ‘...aanleg nieuwe leidingen... oorzaak nieuwe MER...’: nochtans stelt men op p. 11 dat in dit project zal nagegaan worden of er nog bijkomende leidingen kunnen aangelegd worden.

c. Vergelijking van de alternatieven

art.4.3 7.§ 1,2°, e

Het rapport zal aantonen of het voorgestelde project het best haalbare project is voor het milieu en voor de natuurwaarden , ook op lange termijn .

- p. 58: locatiealternatieven: verwijzen naar relevante figuur na p.12 (nummer ontbreekt);
- p. 58: “Omdat het geplande traject.... een aantal basiscriteria...”: specificeren welke criteria;
- p. 59: het nulalternatief hoort niet bij de “uitvoeringsalternatieven”.

8. Leemten in de kennis

art 4.3 7.§ 1,4°

Het MER dient opgave te doen van de leemten in kennis die tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen opgedeeld worden naar aard van de leemte waarbij dan onderscheid dient gemaakt tussen leemten m.b.t. project, m.b.t. inventarisatie en aangaande methode en inzicht.

Het MER zal eveneens aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken naar de besluitvorming.

9 Monitoring en evaluatie
art 4 3 7 § 1,2°, d

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn, bijvoorbeeld vanuit de vergunningsreglementering of vanuit de leemte in de kennis.

10 Integratie en eindsynthese
art.4 3 7 § 1,2°, e

In een afzonderlijk deel zal het rapport een disciplineoverschrijdende, leesbare samenvatting geven over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen milderen.

De elementen welke noodzakelijk zijn voor de “passende beoordeling” in het kader van de Natura2000 worden hierin duidelijk opgenomen.

10.Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen
art 4 3 7 § 5,3°

In dit hoofdstuk geeft het rapport aan welke de verwachte tewerkstellings- en investeringseffecten zijn van de voorgenomen activiteit. In dit hoofdstuk zal tevens worden aangegeven welke materialen (aard en hoeveelheid) er voor dit project zal worden gebruikt, indien dit nog niet beschreven werd bij de projectbeschrijving.

11.Niet-technische samenvatting
art 4 3 7 § 1,5°

De niet-technische samenvatting vormt een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport dat de essentie van de overige delen beknopt weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren, kaarten of tekeningen dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen.

Bijlagen

Bijlage 1: Bekendmaking en terinzagelegging gemeenten

Bijlage 2: Lijst van inspraakreacties vanwege burgers

- geen

Bijlage 3: Lijst van reacties administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen

- AMINAL, afdeling Natuur, Copernicuslaan 1 bus 72018 ANTWERPEN (contactpersoon: Joris Janssens)
- College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Turnhout, Grote Markt 1, 2300 Turnhout

De volgende instanties hebben laten weten geen opmerkingen te hebben op de inhoudsafbakening en methodologie:

- College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Malle, Antwerpsesteenweg 246, 2390 MALLE
- College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Beerse, Bisschopslaan 56, 2340 BEERSE
- Bijlage 4: Lijst van aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die niet reageerden op het kennisgevingdossier:
- Afdeling Milieuvergunningen, Copernicusgebouw Copernicuslaan 1 bus 8, 2018 ANTWERPEN
- AMINAL, Afdeling Afdeling Bos en Groen, , Copernicusgebouw Copernicuslaan 2, bus 7, 2018 ANTWERPEN
- AMINAL, Afdeling Land, Chrysalis-gebouw, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel
- Afdeling Water, Copernicusgebouw Copernicuslaan 2 bus 7 2018 ANTWERPEN
- AROHM, Afdeling ROHM - Afdeling ROHM - Antwerpen, Cel Monumenten en Landschappen, Copernicusgebouw Copernicuslaan 2 bus 7 2018 ANTWERPEN
- Instituut voor Natuurbehoud, Kliniekstraat 25, 1070 BRUSSEL
- Instituut Archeologisch Patrimonium, Phoenixgebouw, Koning Albert II-laan 19, 1210 BRUSSEL
- AROHM, Afdeling Antwerpen, t.a.v. de gemachtigde ambtenaar, Copernicuslaan 1 bus 9, 2018 ANTWERPEN
- De Gouverneur van de Provincie Antwerpen, Provinciebestuur, Koningin Elisabethlei 22, 2018 ANTWERPEN
- College van Burgemeester en Schepenen, van de gemeenten Ravels, Merksplas, Rijkevorsel, Zoersel, en Zandhoven.